

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XII

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2017

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Tłumaczenie tekstów oraz korekta językowa native speakerów tekstów
artykułów naukowych i recenzji naukowych w tomach XI (2016) i XII (2017)
finansowane w ramach umowy 809/P-DUN/2016 ze środków
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

The translation and the proofreading by a native speaker of the texts
of academic articles and reviews in the volumes XI (2016) and XII (2017)
financed as part of the Agreement 809/P-DUN/2016 from the funds
of the Ministry of Science and Higher Education allocated for the purpose
of promoting and propagating science.

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XII

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2017

Komitet naukowy / Scientific Committee:

Prof. Peter van Alfen, Prof. Michael Alram, Prof. Aleksander Bursche, Prof. François de Callatay, Dr Karsten Dahmen, Prof. Georges Depeyrot, Dr Haim Gitler, Zofia Gołubiew, Bogumiła Haczewska, Prof. Wiesław Kaczanowicz, Elżbieta Korczyńska, Prof. Katerini Liampi, Prof. Adam Małkiewicz, Prof. Andrew Meadows, Prof. Mariusz Mielczarek, Dr Jiří Militký, Prof. Janusz A. Ostrowski, Prof. Maciej Salamon, Prof. Bernhard Weissner

Redakcja / Editorial Board:

Redaktor / Editor in Chief – Jarosław Bodzek

Zastępca redaktora / Associate Editor – Mateusz Woźniak

Sekretarze / Secretaries – Dorota Malarczyk, Anna Bochnak, Barbara Zajac

Redaktor tematyczny / Theme Editor:

Peter van Alfen

Redaktor językowy / Linguistic Editor:

Peter van Alfen

Recenzenci / Reviewers:

Prof. Peter van Alfen, Dr hab. Katarzyna Balbuza, Dr hab. Marcin Biborski, Dr Agnieszka Fluda-Krokos, Dr Witold Garbaczewski, Prof. Panagiotis Iossif, Dr Piotr Kotowicz, Dr Catharine C. Lorber, Dr Przemysław Nocuń, Prof. Marek Olbrycht, Prof. Borys Paszkiewicz, Dr Matthew Ponting, Dr hab. Judyta Rodzińska-Nowak, Prof. Keith Rutter, Prof. Nikolaus Schindel, Dr Eliza Walczak, Dr David Wigg-Wolf, Prof. Marcin Wołoszyn

Redaktorzy prowadzący / Commissioning Editors:

Dorota Malarczyk, Anna Kowalczyk

Adiustacja tekstu / Editing:

Dorota Malarczyk, Anna Kowalczyk

Korekta / Proofreading:

David Daniel

Tłumaczenia / Translations:

Marcin Fijak, Grzegorz Haczewski

Projekt graficzny i typografia / Graphic design and desk top publishing:

Luiza Berdak

Skład i łamanie | Typesetting and page layout:

Katarzyna Poznańska

Adres redakcji / Address of the Editorial Office:

Muzeum Narodowe w Krakowie

ul. Józefa Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków

tel. (+48) 12 433 58 50

e-mail: notae@mnk.pl

<http://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>

Wyłącznie odpowiedzialność za przestrzeganie praw autorskich dotyczących materiału ilustracyjnego ponoszą autorzy tekstów.
Authors of the texts bear the sole responsibility for observing the copyright illustrations.

Wersją pierwotną pisma *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* jest wersja papierowa.

The print edition of the *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* is treated as its original version.

© Muzeum Narodowe w Krakowie i Autorzy, 2017

ISSN 1426-5435

SPIS TREŚCI / CONTENTS

- 9 Od redakcji
10 From the Editors

ARTYKUŁY / ARTICLES

- WOLFGANG FISHER-BOSSERT, JAROSŁAW BODZEK
13 Ancient Sicilian Coins in the National Museum in Krakow
Starożytny monety sycylijskie w Muzeum Narodowym w Krakowie
- JAROSŁAW BODZEK
33 A New Achaemenid Coin. Several Comments on a Unique Tetradrachm of the Type “Great King/Prow” and Some Other Issues of the Satraps
Nowa moneta achemenidzka. Kilka uwag na temat unikatowej tetradrachmy typu „Wielki Król/prora” i niektórych innych emisji satrapich
- ROBERT S. WÓJCIKOWSKI
51 Zeus Aëtophoros in the Coinage of Seleucus I Nicator
Zeus Aetophoros w mennictwie Seleukosa I Nikatora
- THOMAS FAUCHER
71 Coin Minting Techniques in Ptolemaic Egypt: Observe, Analyze, Recreate
Techniki bicia monet w ptolemejskim Egipcie. Obserwacja, analiza, nowe spojrzenie
- BARTOSZ AWIANOWICZ, JĘDRZEJ MUSIELA,
MARCIN SYLWESTRZAK
91 An Attempt to Use XRF Spectrometry to Define the Classification of Antonine Bronze Denominations
Próba zastosowania metody spektrometrii XRF do doprecyzowania klasyfikacji nominalów brązowych monet Antoninów
- ARKADIUSZ DYMOWSKI
111 A Small Hoard of Roman Denarii Found in the Region of Kuyavia. The Provenance of Imitative Coins of Roman Imperial Denarii Found in the Territory of Poland
Niewielki skarb denarów rzymskich znaleziony na Kujawach. Pochodzenie naśladownictw rzymskich denarów cesarskich znajdujących na terenie Polski
- VITAL' SIDAROVICH
125 Barbarian Imitations of Ancient Coins in the Territory of Belarus
Barbarzyńskie naśladownictwa monet rzymskich z terenu Białorusi
- ADAM DEGLER, KYRYLO MYZGIN
143 New Information on Finds of Roman Coins from Western Ukraine: Lviv District
Nowe informacje na temat znalezisk monet rzymskich z Ukrainy Zachodniej, obwód lwowski

ANNA ZAPOLSKA

- 167 The Solidus of Heraclius from Wargen in Sambia – Reconsidered
Solid Herakliusza znaleziony w Wargen (Sambia) – ponownie omówiony

ANNA BOCHNAK, MATEUSZ WOŹNIAK

- 187 Skarb fałszywych monet Władysława Jagiełły z Łucka
The Hoard of Forged Coins of King Władysław Jagiełło, Found at Lutsk

AGNIESZKA KSIĄŻYŃSKA, MONIKA ŁYCZAK

- 205 “PECUNIA NON OLET?” An Analysis of the Remnants of 16th-Century Silver
Coins from a Cesspit on the Property at 28 Floriańska St. / 18 Saint Mark St.
in Krakow
*„PECUNIA NON OLET?” Analiza struktów XVI-wiecznych monet srebrnych
z dołu chłonnego na posesji przy ul. Floriańskiej 28 / św. Marka 18 w Krakowie*

ANDRII BOYKO-GAGARIN

- 221 Home-Made Counterfeits of the Tymfs (złotówki) of John II Casimir
(1648–1668) from Finds in the Historical Region of Volhynia
*Falszerstwa tymfów Jana II Kazimierza (1648–1668) ze znalezisk z terenu
historycznego Wołynia*

VARIA

KATARZYNA PODNIESIŃSKA

- 231 The Bookplates of Polish Coin and Medal Collecting Connoisseurs
in the Collection of the National Museum in Krakow. Libraries and Numismatic
Collections in the 18th Century
*Ekslibrisy polskich kolekcjonerów i znawców numizmatyki na podstawie
zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Biblioteki i zbiory numizmatyczne
w XVIII wieku*

RECENZJE / REVIEWS

BARBARA ZAJĄC

- 257 ARKADIUSZ DYMOWSKI, *Nummi serrati, bigati et alii. Coins of the Roman
Republic in East-Central Europe North of the Sudetes and the Carpathians.*
Warsaw: University of Warsaw Press, 2016. 430 pages, 85 plates.
ISBN 978-83-235-2462-5

KYRYLO MYZGIN, *Roman Republican Coins and Their Imitations from
the Territory of Ukraine and Belarus* (Римские республиканские монеты
и их имитации с территории Украины и Беларуси). Warsaw: University
of Warsaw Press, 2017, 290 pages, 31 plates; ISBN 978-83-235-2720-6

- 263 SZYMON JELLONEK

ANTONY HOSTEIN, JEROME MAIRAT, *Roman Provincial Coinage,*
Vol. IX, *From Trajan Decius to Uranius Antoninus (AD 249–254).* Part I,
Introduction and Catalogue; Part II, Indexes, Maps, and Plates, The British

Museum / Bibliothèque nationale de France 2016, 456 pages, 8 maps,
155 plates; BMP ISBN: 978 0 7141 1829 1 / BnF ISBN: 978-2-7177-2710-4

SZYMON JELLONEK

- 266 AXEL FILGES, *Münzbild und Gemeinschaft. Die Prägungen der römischen Kolonien in Kleinasien* (Frankfurter Archäologische Schriften 29). Bonn 2015, XII + 404 pages, 558 figures; ISBN 978-3-7749-3947-9

PAWEŁ GOŁYŹNIAK

- 270 DIANA SCARISBRICK, CLAUDIA WAGNER, JOHN BOARDMAN,
The Guy Ladrière Collection of Gems and Rings. London–New York: Philip Wilson Publishers 2016, 301 pages, 480 illustrations (colour);
ISBN 978-1-78130-039-8

KRONIKA / CHRONICLE

MATEUSZ WOŹNIAK

- 279 Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2016)
289 *The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum
in Krakow (2016)*

JAROSŁAW BODZEK

- 303 Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii
Nauk Oddział w Krakowie (2016)
305 *The Chronicle of the Numismatic Section of the Commission on Archaeology
of the Polish Academy of Sciences (Krakow Branch of the Polish Academy
of Sciences) (2016)*

Zygmunt Zakrzewski (1867–1951) w wykopie archeologicznym. Lata 30. XX w. Ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego
Zygmunt Zakrzewski (1867–1951) during archaeological excavations, 1930s. From the National Digital Archives Collection

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce tom XII *Notae Numismaticae* – *Zapisków Numizmatycznych*. Zgodnie z przyjętym zwyczajem teksty o tematyce międzynarodowej publikujemy w językach kongresowych, a teksty odnoszące się w większym stopniu do zainteresowań czytelnika polskiego w języku polskim. Wszelkie informacje dla autorów oraz archiwalne tomy naszego czasopisma są dostępne na stronie www.mnk.pl.

Niniejszy tom poświęcamy pamięci Zygmunta Zakrzewskiego (1867–1951) w 150. rocznicę jego urodzin. Zakrzewski był chemikiem, numizmatykiem, profesorem numizmatyki średniowiecznej na Uniwersytecie Poznańskim i Uniwersytecie Jagiellońskim, członkiem Towarzystwa Numizmatycznego w Krakowie, współzałożycielem Towarzystwa Numizmatycznego w Poznaniu, a w latach 1924–1927 redaktorem „Wiadomości Numizmatyczno-Archeologicznych”. Przede wszystkim jednak był wytrawnym kolekcjonerem, twórcą jednej z najlepszych polskich kolekcji monet średniowiecznych. Zbiór ten, liczący ponad 5000 egzemplarzy, został zgodnie z wolą kolekcjonera przekazany przez jego córkę Jadwigę Zakrzewską-Kleczkowską oraz jej męża Andrzeja Kleczkowskiego Muzeum Narodowemu w Krakowie w 1960 roku. W efekcie tej znakomitej donacji Muzeum zyskało status najkompletniejszej kolekcji polskich numizmatów.

Redakcja

Dear Readers,

It is with great pleasure that we present to you Volume XII of *Notae Numismaticae* – *Zapiski Numizmatyczne*. In accordance with our customary practice, all the texts concerned with subjects of international interest or significance have been published in the conference languages, while those of more relevance to Polish readers – in Polish. Information for prospective authors as well as previously published volumes of our journal can be found at www.mnk.pl.

The present volume of *Notae Numismaticae* – *Zapiski Numizmatyczne* is dedicated to the memory of Zygmunt Zakrzewski (1867–1951) on the 150th anniversary of his birthday. Zakrzewski was a chemist, a numismatist, a professor of medieval numismatics at the University of Poznań and the Jagiellonian University, a member of the Numismatic Society in Krakow, a co-founder of the Numismatic Society in Poznań, and the editor-in-chief of the *Numismatic and Archaeological Review* between the years 1924–1927. Yet he was primarily an eminent collector, the creator of one of the best collections of medieval coinage in Poland. In accordance with his will, this collection (numbering more than 5,000 pieces) was donated to the National Museum in Krakow in 1960 by his daughter Jadwiga Zakrzewska-Kleczkowska and her husband Andrzej Kleczkowski. As a result of this outstanding and generous gift, the National Museum in Krakow is now recognized as having the most comprehensive collection of Polish coins and medals.

The Editors

